Рус телендә урта гомуми белем бирү мәктәбенең рус төркемендә укучылар өчен татар теленнән үткәрелә торган республика туры олимпиада биремнәре
2023-2024 уку елы, 7 нче сыйныф

Олимпиадные задания республиканского тура по татарскому языку для общеобразовательных организаций с обучением на русском языке (для изучающих татарский язык)
2023-2024 учебный год, 7 класс

Время выполнения – ***150*** *минут*
Максимальный балл – ***74***

1. Укажите стрелкой соответствующий вопрос и определите часть речи предложенных слов *(максимальный балл – 4)*:

а) язын	__ *нәрсәнең?*	__ *сыйфат*
ә) язның	__ *нишләгән?*	__ *рәвеш*
б) язгы	__ *кайчан?*	__ *исем*
в) язган	__ *нинди?*	__ *фигыль*

2. Прочитайте текст, найдите и напишите пропущенное слово, которое подходит к тексту *(максимальный балл – 4)*.

Идриснең ... бар. Койрыгы кап-кара, түшләре сары, яңаклары ап-ак, битен гел юып йөри ул. Түбәтәен томшыгына ук төшереп кигән.

Алар инде әллә кайчан дуслаштылар. Кар яуганчы ук. Идрисләрнең ян тәрәзә каршында сәрби агачы үсә. Ул хәзер ап-ак. Кыш бабай кар бөртекләрен җепкә тезгән дә шулар белән аның ботакларын чорнап куйган. Салкын тимәсен өчен инде. Бер ботак очында нәни генә ачык урын калган. Идриснең дусты гел шунда куна. Әнисе белән әтисе эшкә киткәч, Идрис өйдә берүзе кала. Калса да курыкмый, янында дустың булгач, бер дә куркыныч түгел.

О чём этот текст? **Җавап ________________**

3. Расставьте реплики в нужном порядке (укажите последовательность в цифрах), чтобы получился диалог *(максимальный балл – 10)*.

а) Минемчә, берьюлы нәрсәдер эшләргә һәм радио тыңларга мөмкин түгел.

ә) Килешәм.

б) Син аны көне буе тыңлый аласыңмы?

в) Күпме кеше, шулкадәр фикер.

г) Синең һәрвакыт радио эшли. Син радио тыңларга яратасынмы?

д) Төрле кеше төрлечә кабул итәдер инде. Мин алай эшли алмас идем.

е) Бу фикер белән килешмәс идем. Берничә эшне бергә эшләү баш мие эшчәнлеген арттыра.

ё) Син нәрсә инде. Әлбәттә, юк. Мин музыканы ял иткәндә генә тыңлыйм. Дөресен әйткәндә, музыка миңа эшләргә комачау итми.

ж) Миңа музыка ошый.

җ) Никадәр кеше, шулкадәр фикер диләр бит.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

4. Найдите пару и соедините фразеологизмы *(максимальный балл – 9)*.

ике тамчы су кебек	вот где собака зарыта
озын сүзнең кыскасы	рукой подать
баш вату	на одно лицо
төпсез көймәгә утырту	короче говоря
күрмәгәнен күрсәтү	у черта на куличках
борын төбендә	показать, где раки зимуют
җир тишегендә	заблудиться в трёх соснах
имәндә икән чикләвек	обвести вокруг пальца
ике агач арасында адашу	ломать голову

5. Напишите советы к представленным ситуациям *(максимальный балл – 10)*

1) Мин дәреслекне өйдә онытгым.

____

2) Минем башым авырта.

____

3) Яңа ел бәйрәме җитә.

____

4) Мин бүген ярышка барам.

____

5) Дустымны үпкәләттем.

____

6. Переведите предложения *(максимальный балл – 10)*.

1) Если бы вчера была хорошая погода, мы поехали бы в лес.

____

2) Эта квартира для нашей семьи слишком мала.

____

3) Татарстан – демократическое правовое государство в составе Российской Федерации.

____

4) Сначала мы ехали по узкой улице, а потом выехали на проспект.

____

5) Более 200 лет Казань является одним из ведущих научных центров Восточной Европы.

____

7. Соберите пословицы, соединив цифры с буквами *(максимальный балл – 6)*.

1) Карама төсенә *а) күңелен белән бай бул.*

2) Кунак ишегеңне ачса *ә) кара эшенә.*

3) Мал белән бай булма *б) яманлыкны исеңдә тотма.*

4) Сөйләп күрсәткәнче *в) уйлап сөйлә.*

5) Яхшылыкны онытма *г) син йөзеңне ач.*

6) Сүзне сөйләсәң *д) эшләп күрсәт.*

1) ___; 2) ____; 3) ___; 4) ___; 5) ___. 6) ____.

8. Допишите окончания слов в предложениях (*за каждый верный ответ по 0,5 балла, макс. б.* - 6).

1) Казан шәһәр______ горурлык____ – Сөембикә манара____.

2) Манара______ исеме Казан ханбикә_____ Сөембикә турында риваять_______ бәйле.

3) Сөембикә ханбикә гүзәллеге белән тирә-юнь____ дан тоткан.

4) Сөембикә Казан____ 1532 – 1551 ел________ яшәгән.

5) Париж_____ – Эйфель башнясы, Казан_____ Сөембикә манара____ бизи.

9. Напишите 5 правил (предложений) о здоровом образе жизни. *(за каждое верное предложение – 3, максимальный балл – 15).*

____

____

____

____

____

____

____

____

____